

■ СТУДЕНТСЬКА ХВИЛЯ

■ ПРЕМ'ЄРА

«МОНОЛОГИ ВІЙНИ»

У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ

*Піду на роботу, з роботи і все ніби так, як завжди.
Вирує життя безтурботне – в країні немає війни.
Працюють кафе, магазини, у школу спішать дітлахи.
На вулицях музика лине і ніби немає війни.
Хвилюють домашні проблеми, тарифи з початком зими.
По чому на ранок «зелений»? Можливо, немає війни?
Можливо, не гинуть солдати, щоб тут вирувало життя.
Давайте усе ж пам'ятати – в країні сьогодні війна...*

20 лютого у Хмельницькому міському будинку культури цим віршем розпочалася пронизлива прем'єра вистави «Монологи війни» – унікальний для українського суспільства формат документальної драматургії, коли акторами є люди – учасники нещодавніх подій. Вимога – просто розповідати, безоціночно, так,

як було (і ніби так, як завжди). В передостанній день один зі студентів-учасників сказав мені: «Маєте обов'язково бути на прем'єрі, за своє життя я не бачив нічого більш пронизливого. І ще – це дуже важко».

Першим на сцену вийшов розповідати свою історію полковник Сергій Дупляк. На початок подій 2014 року він проходив службу в управлінні Луганського прикордонного загону. З ним та-

к початку бою командир дав наказ увімкнути гімн України. Майже дві години на все місто з гучномовців лунав гімн України. Поки бойовиками ці гучномовці не були знищені... Коли мені вдалось пізніше зустрітися з дружиною, – продовжив розповідь Сергій, – згадували ті події. Говорили про те, як вони з сином вибиралися з Луганська з однією сумкою в руках і кліт-

ка була чергова засідка. Зав'язався бій. Сергій Муравський не розгубився і заскочив у БТР та відкрив вогонь по бойовиках, давши нам час зібратися. Але довго він не постріляв – у нього влучив гранатометник, котрому я потім помстився за Сергія... Відступати нам було нікуди, тож ми прийняли рішення прориватися до хлопців, які були від нас за 10 кілометрів.

сти – це знову пережити. За півтори години вистави глядачі сім разів аплодували стоячи.

«Монологи війни» – це мистецька подія, яка без перебільшення є історичною, проникливою, сміливою, унікальною. В історичних дослідженнях найскладніше – давати оцінку подіям, свідками яких ми є. Але відтворювати ці події самими учасниками – це надскладно, надхви-

як було. «Монологи війни» – це про російсько-українську війну, якої для однієї частини нашого суспільства наче й немає, тоді як для іншої вона – щоденна реальність. Тож коли журналіст Наталія Паляниця і режисер Володимир Павловський звернулися до адміністрації Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту з пропозицією залучити студентів до спектаклю для постановки фонових сцен, всі із радістю погодилися. У процесі репетицій відчували: важко, причому і бійцям АТО говорити про пережите, і студентам, які вперто не хотіли грати втілення зла (наприклад, розривати карту Укра-

кож була його сім'я – син та дружина. Глядачам він прочитав монолог про один із боїв, в якому брав участь:

– На кінець травня 2014 року контроль над містом повністю перейшов до сепаратистів. Єдиним підрозділом, над яким ще майорів український прапор, залишався Луганський прикордонний загін. У ніч із 1 на 2 червня загін оточили бойовики. В двори житлових будинків, які знаходилися навколо загону, заїжджала техніка з озброєними людьми. Стало зрозуміло, що це буде повномасштабний напад. І о 4-й ранку почався масовий обстріл загону зі стрілецької зброї та гранатометів. Одразу після

кою з хом'яком, якого син відмовився залишити. Коли йшов бій, лунали вибухи, постріли, син спитав: «Мамо, а вони тата вб'ють, а тато живий?» Дружина не могла відповісти, і це було найстрашніше – невідомість.

Вразила розповідь і Олександра Маковея (позивний «Макоша»), бійця восьмого окремого полку спеціального призначення, про деблокацію Луганського аеропорту.

– Танк загорівся, ми були заблоковані, почався бій. Танкіст прийняв героїчне рішення: відвівши танк в поле, він підірвав його разом із собою, врятувавши тим самим наші життя. Ми продовжували рух, вийшли на міст,

Коли нам це вдалося, хлопці дивилися на нас як на прибульців, бігли, як діти до батьків. Виявляється, їм передали, що нас знищено, що допомоги не буде. Хоча вже було темно, ми зробили дружнє фото, на якому видно лише тіні. Звичайна людина нічого не зрозуміє, а для нас це символ... Так я відсвяткував свій день народження.

Історій було шість. Між ними лунали прегарні пісні про Україну, були й хореографічні постановки, і міні-п'єси, наче кадри, висмикнуті з пам'яті тих перших воєнних років. А ще – сльози, яких неможливо було стримати. Дужі, мужні чоловіки на сцені, у яких тремтить голос, бо розпові-

люючи, надмужньо! Дозволю собі висловити особисту думку: кожний, хто вважає себе українцем, має побачити і почути «Монологи війни». Ми неймовірно горді, що студенти нашого інституту мали честь долучитися до цього проекту, пережити сутність вистави.

Як справедливо зауважила хмельницька журналістка Світлана Русіна: «Вистава влучила у кожного. Ми щасливі. Дякую кожному. А ще тим, хто ніколи не зможе її подивитися. Героям, які не вмирають».

Вікторія ЦЕРКЛЕВИЧ,
проректор
з науково-педагогічної та
виховної роботи ХКТЕІ